

leringen af sådanne arrangementer i øvrigt. Der kan således være en række problemer af navnlig markedsføringsmæssig karakter forbundet med disse arrangementer. Regulering heraf hører imidlertid ikke naturligt hjemme i indsamlingsloven eller i anden lovgivning under Justitsministeriets område.

Det er samtidig væsentligt at fremhæve, at visse arrangementer, der fremstår som pyramidisk opbyggede salgsorganisationer efter en konkret vurdering vil kunne være omfattet af lovforslaget.

I en række tilfælde indgår der således i de pyramidisk opbyggede salgsorganisationer elementer, som er karakteristiske for pyramidespil, f.eks. indbetaling af indskud - enten direkte for at opnå en forhandlerrettinghed eller ved et krav om indkøb af en vis mængde varer, andre formuegoder eller arbejds- og tjenesteydelser - samt opnåelse af bonus for hvervning af nye medlemmer.

Ved vurderingen af, hvorvidt et arrangement, der giver sig ud for at være en pyramidisk opbygget salgsorganisation, er omfattet af forbudet mod pyramidespil, er navnlig spørgsmålet om betaling af indskud væsentligt. Et stort indskud vil alene kunne være udslagsgivende, medens et lille eller intet indskud i kombination med faste minimumskøb vil kunne have samme vægt i vurderingen. Betaling af et indskud for opnåelse af en »forhandlerrettinghed« er imidlertid ikke i sig selv ensbetydende med, at der er tale om pyramidespil. Drejer det sig om betaling for opnåelse af rettingheden til at forhandle et reelt produkt, vil betalingen herfor kunne være et led i et sædvanligt erhvervs-mæssigt forhold.

Er det produkt, der forhandles, værdiløst eller står værdien af produktet i væsentlig misforhold til indskuddet, er betalingen af et indskud omvendt et moment, der taler for at anse forholdet for omfattet af lovforslagets forbud. Det vil således navnlig være tilfældet, hvor det er retten til at hverve nye medlemmer, der betales for, eller hvor denne rettinghed indgår som et væsentligt element i det produkt, der forhandles.

Selv om der ved betalingen opnås ret til at forhandle et reelt produkt, er dette omvendt ikke altid ensbetydende med, at der er tale om en reel salgsorganisation. Indtjeningen ved forhandlingen af produktet kan således tænkes at have en underordnet betydning i forhold til den indtjening, der hidrører fra hvervningen af nye deltagere. Dette vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis salgsorganisationens ekspansive udbygning står i et misforhold til mulighederne for at afsætte produktet. I så fald vil hvervningen af nye deltagere - og ikke salg af det pågældende produkt - fremstå som den dominerende aktivitet i selskabet.

Hidrører en bonusudbetaling til deltagerne i pyramiden primært fra fortjenesten ved varesalget, taler det for at anse arrangementet for en reel salgsorganisation. Det vil også være tilfældet, hvor en bonus vedrører fortjensten fra nedre leds salg. Hidrører bonusudbetalingen derimod primært fra nye deltageres indskud, taler det for at anse arrangementet for et pyramidespil.

Også i andre tilfælde vil en pyramidisk opbygget salgsorganisation kunne være omfattet af forbudet mod pyramidespil. Der må ved afgørelsen heraf foretages en helhedsvurdering af arrangementet, hvor det ikke er arrangementets betegnelse, men det reelle indhold, der er afgørende.

Om afgrænsning af pyramidespil i øvrigt henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3.

3.2. Strafansvar

Den strafbare handling består i at udbyde pyramidespil. Det indebærer, at det ikke kun er arrangørerne, der kan straffes, men også de personer, som senere udbyder spillet til nye deltagere. En deltager i spillet vil således kunne straffes i det omfang, den pågældende udbyder spillet med henblik på at hverve nye deltagere.

Overtrædelsen fuldbyrdes ved udbydelsen. Der foreligger således en fuldbyrdet overtrædelse, selv om det ikke lykkes at hverve (nye) deltagere.

Justitsministeriet har overvejet, om det ligeledes bør være strafbart at organisere og forberede pyramidespil. Da straffelovens almindelige regler om forsøg finder anvendelse, jf. nedenfor under pkt. 3.3., vil handlinger, der foretages forud for selve udbydelsen - som f.eks. tilrettelæggelse af hvervemøder, lokaleleje mv. - kunne være strafbare som forsøg. Handlinger, der går ud på at organisere og forberede pyramidespil, vil således typisk være forsøgshandlinger i forhold til udbydelsen, og Justitsministeriet har derfor fundet det unødvendigt at medtage disse handlinger i gerningsindholdet.

Med hensyn til de subjektive betingelser for strafansvar gælder den almindelige regel i straffelovens § 19, således at der kan straffes, ikke blot hvis der foreligger forsætligt forhold, men også hvis der foreligger uagtsomhed.

Justitsministeriet har overvejet, om kriminaliseringen bør udstrækkes til selve det at deltage i et pyramidespil, således at indbetalingen af indskud til initiativtagerne eller tidligere led i pyramiden i sig selv gøres strafbar, uanset om deltageren har udbudt spillet til andre.